

Moderne controle

volgens Knechel

Geautomatiseerde audit,
business risk audit,
de impact van XBRL. Een
gesprek over bedrijfsrisico's,
controle risico's en moderne
accountantscontrole
met Robert Knechel.

TEKST WILLEM VERHOOG | BEELD DIANA SNABILJÉ

De controlepraktijk is aan ingrijpende veranderingen onderhevig. Nieuwe standaarden vragen om verbeteringen in methoden en technieken. Interne beheersing en de risicoanalyse zijn al niet meer weg te denken. Veel aandacht gaat ook uit naar de analyse van bedrijfsrisico's teneinde de controle beter in te richten. Een uiterst belangrijke ontwikkeling, vindt Robert Knechel, hoogleraar Verslaggeving aan de Fisher School of Accounting (University of Florida) en *director* van het *International Center for Research in Accounting and Auditing* van Ernst & Young. Op 21 april 2008 spreekt hij tijdens een VERA-seminar. Knechel: "De analyse van bedrijfsrisico's is gebaseerd op de aanname dat de risico's waarmee een auditor wordt geconfron-

teerd, in wezen voortkomen uit de risico's waarmee de cliënt te maken heeft in zijn operationele en strategische omgeving. Hoe meer problemen een organisatie heeft met zijn omgeving, des te meer controlekwesaties voor de accountant. Beheersingsinstrumenten - of die nu te maken hebben met financiële rapportage of met operationele risico's - beperken de bedrijfsrisico's, en dus ook de risico's voor de accountant. Er is dus een methodiek nodig - en die is ook ontwikkeld - om zowel de externe strategische omgeving als de interne processen te onderzoeken op significante risico's en hun mogelijke effect op de audit.

AGRESSIVE ACCOUNTING

"Als een organisatie de bedrijfsrisico's niet adequaat beheerst of benadert, worden die een bron van potentiële controle risico's", aldus Knechel. "Als het economisch klimaat slecht is, financiële instellingen moeite hebben om leningen te innen en bedrijven meer moeite hebben om hun voorraden te slijten, vertaalt het risico van 'recessie' zich bijvoorbeeld direct in waarderingsproblemen - zoals verliezen op leningen en voorraden. Daarom is het zo belangrijk dat de auditor de risico's waarmee zijn cliënt wordt geconfronteerd, kan doorgronden. Een organisatie die slecht presteert omdat zij onmachtig is adequaat te reageren op veranderende omstandigheden, loopt in beheersmatig en controletechnisch

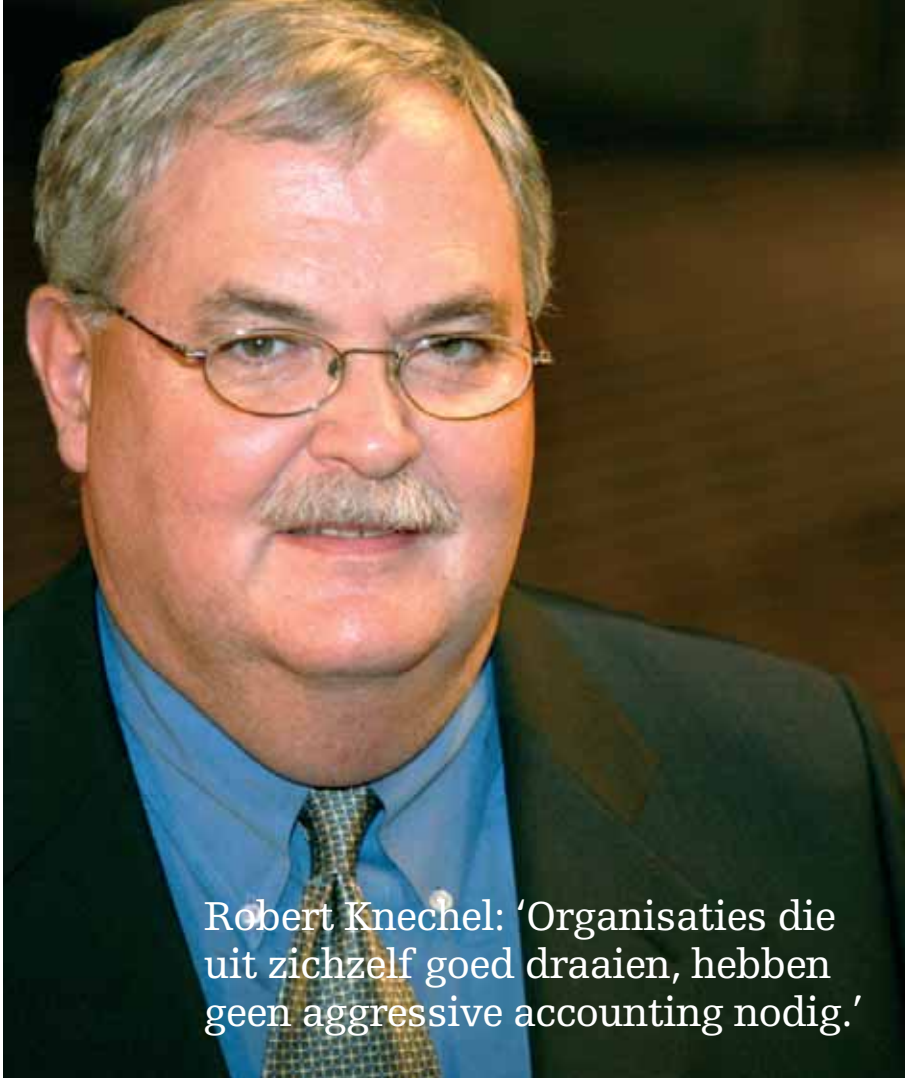
opzicht grote risico's. In het algemeen kun je zeggen dat organisaties die uit zichzelf goed draaien, geen *aggressive accounting* nodig hebben, laat staan frauduleuze verslaggeving."

KOSTEN EN BATEN

Na de boekhoudschandalen vroegen sommige professionals, regelgevers en analisten zich af of deze benadering van business risk audit nog wel van deze tijd is. "Dat getuigt niet van realiteitszin. Waarom zou een auditor voorbij moeten gaan aan de risico's die de organisatie loopt? Dat neemt niet weg dat de vraag is of auditors wel voldoende zijn toegerust om een deugdelijk oordeel over de risico's van hun klanten te kunnen geven. En ten tweede of auditors, zelfs als die oordelen voldoende zijn onderbouwd, dan wel op de juiste wijze reageren. Het beoordelen van risico's verschaft de auditor inderdaad inzicht in de organisatie, maar dat is nog niet genoeg. Waar het om gaat bij een grondige risicobeoordeling, is dat die de bouwstenen levert voor de controle en de

'Ik verwacht dat de SEC op niet al te lange termijn XBRL verplicht zal stellen.'

materiële beoordeling. De beoordeling van ondernemingsrisico's is ervoor bedoeld de *audit testing* op die gebieden te richten waar zich de meeste *audit risks* kunnen voordoen.

Robert Knechel: 'Organisaties die uit zichzelf goed draaien, hebben geen aggressive accounting nodig.'

Sommige mensen vragen zich openlijk af of de kosten van een analyse van bedrijfsrisico's wel opwegen tegen de uitkomst?

"Een betere vraag is of zo'n analyse de auditor in staat stelt betere audit-beslissingen te nemen. Ik denk van wel."

VAKMANSCHAP

Wordt het audit-proces binnen tien jaar volledig geautomatiseerd?

"Ik waag me niet aan voorspellingen. Heel veel factoren zijn van invloed op de audit-praktijk: mondialisering, harmonisering van controlestandaarden, regelgeving, technologie, de ontwikkeling van *business practices* en bedrijfsstructuren, maar nog veel meer.

De stand van de technologie suggereert dat geautomatiseerde audit-methoden binnen tien jaar mogelijk zijn. Zulke methoden zouden onder meer geschikt kunnen zijn bij de invoer, bewerking en evaluatie van ruwe gegevens *real time*. Maar de techniek zal nooit alle gebieden kunnen dekken. Er blijft genoeg over voor het vakmanschap van de auditor die een professioneel oordeel moet uitspreken. Neem bijvoor-

beeld reserves. Ook op deze gebieden zou de technologie kunnen helpen, maar niet noodzakelijkerwijze via automatisering. Eerder kan het gebruik van grote databases en geavanceerde statistische analyses waarderingstoetsen betrouwbaarder maken, en voorspellender."

VE
RA

VOORTGEZETTE EDUCATIE REGISTERACCOUNTANTS

Ontwikkelingen in de moderne controleaanpak NIEUW

Datum: maandag 21 april 2008

Locatie: Holiday Inn te Amsterdam

Bijzonderheden: Engelstalig

Prof. dr. Robert Knechel CPA zal ontwikkelingen en achtergronden in de controleaanpak belichten. Prof. dr. Philip Wallage RA (KPMG, Universiteit van Amsterdam) reflecteert vanuit de praktijk op deze ontwikkelingen en achtergronden

Kijk voor meer informatie op www.nivra.nl/vera.

NIEUWE KANSEN

"Een ander terrein waar de technologie buitengewoon bruikbaar is, is de risico-analyse", vervolgt Knechel. "Het internet maakt het mogelijk informatie over een cliënt en zijn markt snel en betrouwbaar te verzamelen. Vroeger was dat vaak een tijdverslindende exercitie. Kortom, zolang *audit automation* de auditor 'een handje kan helpen' en de gebruikelijke toetsing in sommige betrekkelijk routineuze audit-gebieden kan vervangen: prima. Maar vervangen kun je de auditor nooit."

Hoe groot wordt de impact van XBRL?

"Ik verwacht dat de SEC op niet al te lange termijn XBRL verplicht zal stellen om financiële rapportages te verwerken. We weten nu nog niet wat de verantwoordelijkheden van de auditor worden wanneer hij de financiële informatie in een XBRL-format zal moeten opslaan, of de software zal moeten aanreiken om data te vertalen naar een door mensen te lezen opmaak. Eén manier om dit probleem te benaderen is gewoon om de audit-doelstellingen die gerelateerd zijn aan presentatie en openbaarmaking uit te breiden tot XBRL-media. Ik denk dat er wat ongerustheid leeft onder de beroepsgroep om dit te doen. Vooral als de presentatiemacro's worden aangeleverd door een ander dan de cliënt of de auditor zelf. Anderzijds: dat kan juist nieuwe kansen en mogelijkheden bieden op het gebied van *assurance*." □